

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 40 (563).

Fredagen den 7 oktober 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lös:n endast för kompletteringar.)	Annonnspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr noup-rad.

Drottning Luise af Danmark.

Det dödsbud, som nu senast i tidig morgontimma likt en löpeld spreds öfver Danmarks hufvudstad, sänkande ett folk i landsorg, kom icke oväntadt. Den gamla drottningen hade länge varit sjuk, och på sistone aftogo hennes krafter med ödesdiger snabbhet. Hennes kära närmaste, make, barn och barnbarn, hade sorgset bidande samlats kring hennes sista läger, och i dödsögonblicket, som inträffade den 29 september kl. 1/2 6 på morgonen, närvaro, utom den grånade furstemaken, ryska änkekejsarinnan Maria Feodorovna, konungen och drottningen af Grekland, prinsessan af Wales, kronprinsen och kronprinsessan af Danmark, hertigen och hertiginnan af Cumberland, prins Valdemar och prinsessan Marie samt en del yngre medlemmar af konungafamiljen. Äfven prins Carl af Sverige och prinsessan Ingeborg voro, som bekant, närvarande i Köpenhamn, ehuru ej vid själfva dödsläget.

Lätt och utan kamp togs steget mellan lif och död. Under medvetlös dvala saktade så småningom den trötta pulsen, och när i gryningsstunden portarne till det stora okända öppnades och slötos, skedde det så ljudlöst, att endast läkarens skärpta sinne förnam något däraf.

Nära vänskaps- och släktförbindelser förena vårt eget konungahus med det danska och påtinga äfven här hemma ett allmänt deltagande i den sorg, som nu drabbat Dan-

marks land. Och detta deltagande kan ej annat än ytterligare förstärkas af den känsla af brödrasamhörighet, som väl dock i grunden aldrig upphört att lefva äfven hos de skandinaviska folken.

Naturligt är då äfven, att Idun nu bringar den bortgångna landsmoderns bild, så mycket mer på sin plats som drottning Luise, oafsedt sin höga sociala ställning, under all sin lefnadstid och enligt allas samstämmiga vittnesbörd bevisat sig som en helgjuten och ädelsinnad kvinna.

Född i Kassel den 7 september 1817 — hon hade nu alltså helt nyligen ingått i sitt 82:a lefnadsår — var drottning Luise redan till börden halfvägs danska. Föräldrarna voro nämligen landtgreffe Wilhelm af Hessen och hans gemål Charlotte, som var född dansk prinsessa och tillhörde en af huset Oldenburgs yngre grenar. Redan vid tre års ålder fördes hon till Köpenhamn, och hela hennes uppfostran blef därefter dansk, så att när hon den 26 maj 1842 förmäldes med sin frände prins Kristian af Glücksborg, betraktades hon som en fullödig landets dotter. Nio år senare utsågs hennes make till tronföljare, och vid Fredrik VII:s fränfälle besteg hon vid hans sida Danmarks konungatron.

Danmarks nuvarande tronföljare, drottning Luisers äldste son, är ju förmäld med Karl XV:s dotter; i ett nytt

De, som erfarit verklig sorg, synas sällan sorgsna.

Lord Beaconsfield.

släktled ha de mellanfolkliga banden helt nyligen ännu fastare tillknutits genom prins Carls förmäling med prinsessan Ingeborg. Härigenom har, så att säga, äfven vårt land dragits in inom den barnakrets, som nu varmast begråter moderns och farmoderns minne. Med skäl kan det också sägas, att det inbördes kärleksförhållandet mellan moder och barn är det, som gifvit drottning Luises lif dess rikaste innebörd. Som en tillgifven och klok hustru har hon stått vid sin gemåls sida, stödt honom med råd och dåd i tunga tider, delat de ljusa dagarnas lycka, men under allt detta ha dock hennes barns väl och ve legat henne närmast om hjärtat från första gång, hon tog dem i famn. Hon har offrat dem sina bästa krafter och tankar, hon har älskat dem med en moders ömmaste kärlek. Men hon skördade ock en rik lön därför i deras genkärlek. Den hängifvenhet, med hvilken de alla äro bundna vid föräldra- och barnoms hemmet, är sällsynt att träffa i borgerliga kretsar, än mer då i furstarnes. Rysslands kejsarinnekrona, grekiskt konungaskap, den engelska tronföljdens lockande storhet — intet har kunnat försvaga denna barnakärleks innerliga glöd!

Men har ock makans och moderns glada pliktuppfyllelse, så att säga, utgjort hjärtpunkten i drottning Luises lif, fann hon likväl både tid och krafter för äfven andra intressen. Så var hon hedersledamot af De sköna konsternas akademi, och detta ej blott på grund af sin höga ställning. Det är en känd sak, att hon från ungdomen med intresse dyrkade målarkonsten, och ännu i sin höga ålder sysslade hon lifligt därmed. Många af sina släktingar och vänner glädde hon med alstren af sin pensel och förskaffade basarer och välgörande syften en extra intäkt genom gåfvor af taflor eller föremål, som hon dekorerat. Hon har också målat flere altartaflor, mest kopior, och skänkt dem till kyrkor rundt landet, som förut saknat sådana.

Vid sidan af målarkonsten lade musiken i synnerhet beslag på drottning Luises intresse. Hon närvar vid nästan alla större konserter i hufvudstaden, och i sitt hem samlade hon gärna musikens utöfvare till intima små soaréer. Hon spelade själf piano, och det var ett af hennes käraste nöjen att deltaga i ett *à quatre mains* med någon duktig pianist ur hennes närmare eller fjärrare omgivning.

Drottningen utvecklade äfven en betydande verksamhet i välgörenhetens tjänst och till fromma för närliggande sociala intressen, såsom förbättring af sjukas och svagas ställning och särskildt af mindre lyckligt lottade barns. Hon tog i sin tid initiativet till stiftandet af Danmarks diakonissanstalt, som nu utvecklats till en omfattande betydelse, och hon stod personligen som beskyddarinna för en mängd asyler och barnhem, de där alltid kunde påräkna hennes nit och inflytelserika hjälp. Ett vackert drag, som ock må beröras, är det trofasta intresse, hvarmed hon omfattade alla, som höra eller hört till hennes eget eller hennes föräldrars hus. Hon släppte dem aldrig helt

ur sikte, underrättade sig om deras omständigheter och villkor och var alltid glad att se och tala vid dem.

I ett som allt var drottning Luise en rikt begåfvad kvinna, till hufvud som till hjärta, och på ömse sidor Sundet är sorgen lika uppriktig vid hennes höstligt redda graf.

Soliga dar, som flyktat,
farväl! . . .

Stum är fontänen — den bruna tritonen
Klagar ej längre med silfver i tonen.
Gråter ej längre sin urna full,
Stirrar förstenad i kolsvart mull.

Vissnad är rosen och tystnad är sången.
Lummiga kronan sig blandar i gången,
Men mellan snåren vid lusthusknut
Snöbären ännu se friska ut.

Midt i bersån hänger spindelväfd snara,
Stjärnmönster prickadt med daggpärlor klara.
Och öfver nyskostad, våt rabatt
Kryssar en fjärl, vingbrutet, matt.

Lustparkens soffor man hopat i trafvar.
Rundlarne ligga som mullsvarta grafvar.
Skottkärria, tyngd af kvistar och skräp,
Knäckt pelargonstjälk drager på släp.

Vildvinsens purpur är fläckad och sliten,
Men på ett stamrossträd tynar en liten,
Rödmande hylsa, hvars senhöstglöd
Snarligt skall slockna i vinterdöd.

Nästet är sköftadt — så sorgsen i sinnet
Åfsked jag tager och räknar i minnet
Soliga dar, som flyktat. Farväl,
Lifvande släkt, som lyftat min själ,

Leende färgspel, som tjusat mitt öga! . . .
Kallt må december på höstlöfven snöga,
Fuldt i erinringen småle likvisst
Skärhvita majblom och klargrön kvist.

Anna Knutson.

”Inackorderingar”

En inbjudning till tankeutbyte i ett
viktigt kapitel.

Redan i våras, strax sedan den lifliga diskussionen i barnavårdsfrågan — »Mödrar emellan» — var avslutad, erhöilo vi följande skrifvelse:

Snälla Idun!

Nu ha mammorna fått tala till punkt i dina spalter, tills vidare åtminstone — ty själfva vilja de väl fortsätta i ämnet, åtminstone tills flickorna gått och läst. Hur de sedan skola giftas bort med den de tycka bäst om, ha de också ordat om. Mammorna, förstås, inte flickorna inte. Fruarna, de ha då så många gånger fått säga ut sin hjärtans mening om hur mycket hushållspengar de vilja ha och hur mycket man skall ge för saker och ting. Så ha vi fått lära oss en hel hop om, hur vi ska kläda oss och föda oss och hvar skåpet skall stå samt hur det dukas till kalas och allt möjligt, snart sagt, för hem och familj nyttigt och nödigt.

Men, snälla Idun, när tänker du gifva rum för uttalanden från alla dessa — kanske endast tillfälligtvis eller dess värre för jämnan så godt som hemlösa — som gå under namnet inackorderingar, samt äfven från de, mången gång bland en skara främlingar ej mindre bortkomna kvinnor, som mottaga sådana. Gif, med ett ord, tillfälle att så grundligt och mångsidigt som möjligt taga reda på det s. k. inackorderingsväsendet, som är af en så stor och allt mer tilltagande betydelse för så många. Må Idun väjda till sin publik, önskar en erfaren och intresserad
Idunsläsarinna.

Insändarinnans bref talar för sig själf, och vi äro med henne öfvertygade, att äfven detta kapitel väl förtjänar sin utredning. Vi uppmana nu därför alla, som i ämnet äga några erfarenheter, att ställa dem till förfogande — såväl »inackorderingarna» själfva som »inackorderingsvärdinnorna». Frågan äger viktiga både etiska och ekonomiska sidor, och genom en belysning från skilda håll torde kanske något godt kunna vinnas såväl för det talrika släkte af hemlösa kvinnor, som äro hänvisade till inackorderingsystemet, liksom ock för de många, som söka sig en ofta knapp och alltid sträfsam bärning genom att mottaga inackorderingar.

I denna, liksom i föregående liknande diskussionstäfningar, skola vi sedan

som pris utdela 50 kronor

mellan de förtjänstfullaste inläggen.

Som ett slags inledningsartikel införa vi i dag en ämnet berörande uppsats, under tecknad med en i våra spalter känd signatur och benämnd

Inackorderingsvärdinnor.

Den bildade kvinnan tager ofta sin själf-försörjning på ett högst egendomligt, man kunde vara frestad säga nonchalant sätt. Vid val af lefnadsbana fäster hon sig vanligen icke alls vid det, hvarvid hon rätteligen borde fästa det allra största afseende, nämligen håg och anlag, utan är endast betänkt på att skaffa sig det arbete, som ligger närmast och lättast till hands. Följden här af är dels, såsom ofta framhållits, att kvinnorna till trängsel hopas på några få

lätt åtkomliga arbetsområden, dels — hvad för deras anseende menligare är — att deras arbete, som ju icke uppbäres af lust och fallenhet, i kvalitativt hänseende blir underhålligt.

Om man kan utpeka ett tiotal olika yrken, åt hvilka de yngre bildade kvinnorna med rörande enighet ägna sina krafter, så tyckes det blott vara *ett enda*, som finner nåd inför deras till mognare ålder hunna medsystrar.

Blir en något äldre gift eller ogift dam af en eller annan orsak nödsakad att själf försörja sig eller åtminstone att bidraga till sitt uppehälle, så kan man tryggt våga hundra mot ett, att hon försöker göra det genom att taga emot inackorderingar.

Vana, som vi äro därvid, synes oss detta förhållande hvarken egendomligt eller klandervärdt, men — nog är det båda delarne. Det är otänkbart, att hos dessa kvinnor, som så i massor kasta sig öfver ett och samma yrke, skulle finnas en sådan likhet i begåfning, att de samt och synnerligen verkligen skulle lämpa sig för det valda lefnadskallet. Men dess troligare är, att i den stora mängden af inackorderingsvärdinnor finnes ett betydande antal kvinnor, som trängt sig in på ett arbetsfält, där de alls icke höra hemma och där de därför icke kunna åstadkomma ett fullgodt, icke ens ett försvarligt arbete.

Att detta senare antagande kommer sanningen mycket nära är något, som hvarje inackordent om icke *förstår*, så dock *känner*, och det torde ej möta alltför stora svårigheter att göra det fullt begripligt för så väl honom som för dessa, hvilka stå utan för saken, och som nu, då ännu inga offentliga klagomål afhörs från inackordenternas sida, taga för gifvet, att allt är väl bestäldt.

I själfva verket förhåller det sig icke bättre än så, att man svårligen skall kunna uppvisa en enda klass af yrkesidkare, som ådagalägger en så genomgående yrkesoskicklighet, som just våra inackorderingsvärdinnor.

I stället för att studera sitt yrke, taga reda på dess fordringar och utbilda sig för detsamma, anse de sig med ens vuxna, ja, öfverlägsna i sitt arbete och missbilda i den lugnaste okunnighet yrket hvar och en efter sina åsikter.

Hvarenda bildad kvinna, som har möbler till en våning och besitter någon kunskap i matlagning, anser sig utom all fråga fullt kvalificerad att taga emot inackorderingar. Hon tar ut det gröfsta, så att säga, ur sitt yrke, det att sörja för mat och rum åt pensionärerna, gör det till det enda nödvändiga och behöfliga, och då hon innehar de nödiga egenskaperna härför, ja, — då är det ingenting vidare att fundera på, utan endast att gripa sig an med arbetet. Men det finnes något *mer* i hennes yrke, något om än icke så bastant och påtagligt som mat och rum, dock af minst lika stor vikt, nämligen *att bereda trefnad åt inackordenterna*.

För att möta den storm af harmfulla protester, som här helt visst skall utbryta, så låt oss genast och med tacksamhet erkänna, att det finnes några få inackorderingsvärdinnor, som verkligen inse hvad denna trefnad är, och som äfven förstå att framtrolla den, men vi vilja på samma gång orubbligt hålla fast vid, att det ojämförligt större antalet inackorderingsvärdinnor icke förstå det minsta af denna sak.

Inackorderingsvärdinnan har i allmänhet

tämligen klart för sig, att hon *behöfver* inackordenterna för att genom dem förvärfva sitt uppehälle, men hon förstår icke att draga ut konsekvensen af detta förhållande — att hon, om hon vill lefva *på* inackorderingarna, äfven måste lefva *för* dem.

Det är icke en sysselsättning för ro skull eller en godhet af henne att taga emot pensionärer, utan ett yrke, hvars alla förpliktelser hon fullt ut måste påtaga sig och uppfylla, om hon skall kunna påräkna en tryggad existens. Hon får icke vara den tagande, den som *tager* en inkomst, hon måste vara den gifvande, den som *ger* arbete för lön. Och liksom hvarje annan i samma ställning måste hon gifva ett fullgodt arbete, om hon vill vinna afsättning därför.

Det är praxis, att den beroende i allt hvad som rör arbetet med sin person och sina tycken träder tillbaka för arbetsgifvaren och hans önsknings. Något hårdt eller obilligt ligger icke häri, men väl en nödvändighet. Medgifver man detta, så måste man äfven erkänna det berättigade i, att inackordenternas önsknings gå före värdinnans, då ju *hon* här är den beroende. — Detta är emellertid något, som man i allmänhet icke tänker på, och i all synnerhet gör icke värdinnan det. Hon uppfattar sin ställning på ett helt annat sätt, intar själf första rummet och låter inackordenterna komma i det andra. — *Hon bereder sålunda icke pensionärerna ett hem, hon öppnar sitt hem för dem.*

För mången kan detta synas vara ungefär samma sak, fast uttryckt på olika sätt, men skillnaden är oerhörd.

Om man *bereder* någon ett hem, så tager man alla hänsyn till denna persons önsknings och behof, men öppnar man *sitt* hem för honom, så får han hålla till godo med det, så som man själf efter sitt eget tycke ordnat allt.

Lika visst som det är värdinnans ofvisliga skyldighet att af dessa båda sätt välja det första, lika säkert är, att hon väljer det senare, därigenom försyndande sig mot det bud, som ålägger henne att sörja för inackordenternas trefnad.

Hon öppnar *sitt* hem för dem. Det blir således icke hemmet, som omdanas efter inackordenterna, utan det är de, som måste taga form efter hemmet och finna sig i de förhållanden, som nu en gång äro rådande där. Någon hel, verklig trefnad för pensionärerna kan det under sådana förhållanden gifvetvis icke blifva tal om. Må man endast jämföra inackordenternas behof och det sätt, hvar på största delen af våra inackorderingshem äro ordnade! —

Det är tydligen af allra största vikt för trefnaden i ett hem, att husmodern har ett älskvärdt sätt, ett lugnt, behärskadtt lynne och ett välvilligt sinne, men hvilken kvinna, som ämnar slå sig på inackordering, pröfvar sig väl först i dessa stycken? Och när anser hon sig väl på grund af sitt sinne oduglig att taga emot pensionärer? Man skall knappast kunna uppvisa ett enda sådant fall. Reflektionerna göra sig själfva.

Vidare. — Vill man hafva hemtrefnad, så faller det alldeles af sig själf, att man icke under samma tak får föra tillsammans allt för olika människor. De måste vara af något så när likadant skaplynne och hafva ungefär samma hufvudtycken, för att frid och endräkt skola kunna råda. — Inackordenterna bestå, som bekant, af alla möjliga

slags naturer, och klokheten borde därför alldeles bestämdt bjuda, att de delades upp i några grupper och skildes åt. Men den »gruppering», som värdinnan verkligen ombesty, hvilat icke alls på denna grund, utan bestämmes helt och hållet af — inackorderingsafgiften. Den ena värdinnan tar emot 50-kronors inackorderingar, den andra 60-kronors o. s. v. Det är allt. Då det inom hvar och en af dessa klasser naturligtvis finnes en den brokigaste blandning af människor, är följden den, att det i inackorderingshemmen hopas de mest olikartade och för hvarandra störande element. På samma ställe kan man träffa på nervösa damer, bullersamma skolpojkar, gammalt folk och småbarn, läsare och fritänkare, musikalskare och musikhatare o. s. v. Hurudan den allmänna »trefnaden» därvid skall gestalta sig, är lätt att räkna ut!

Inackordenterna äro i allmänhet personer med begränsad inkomst, och det ligger dem därför helt naturligt om hjärtat att hafva så billiga lefnadsomkostnader som möjligt. Med förståelse häraf borde värdinnan låta sig angeläget vara att nedbringa sina yrkesomkostnader till det minsta möjliga, för att sedan kunna lämna inackordering till lägsta pris. Någon sådan sträfvan finner man emellertid sällan, men ofta motsatsen. Hvad värdinnan lägger an på är icke billig enkelhet, men väl på elegant möblerade rum, ett fint läge i stadens dyraste kvarter och ett läckert bord. Allt detta räknar hon helt visst för trefnad, och det är väl så äfven, men så *kostar* också denna trefnad något, kostar kanske i det närmaste allt hvad inackordenterna med sitt arbete kunna förtjäna. Att pensionärerna med glädje betala tre fjärdedelar af sin inkomst för endast mat och rum är knappast troligt, men — de hafva icke något val. De måste betala det gängse priset, så framt de vilja bo bland sina likar. —

Större delen af inackordenterna utgöres af personer som — i och för sitt lifsuppehälle — under de flesta af dagens timmar måste arbeta åt andra. Det är då gifvet, att de sätta ett oerhördt värde på sin korta fritid, och att de hafva ett mycket stort behof af att få utfylla den efter egen håg och smak, utan störande inblandning af andra. Detta är emellertid något, som värdinnan *icke* fattar. I stället för att lämna inackordenterna att själf oinskränkt råda öfver sig och sin fritid, har *hon* sina fordringar på bådadera. Hon begär, att pensionären skall visa sig älskvärd och sällskaplig, att han eller hon, hvilketdera det nu är, skall prata bort en stund efter måltiderna, idka familjelif, spela litet piano, gå några små ärenden på hemvägen o. s. v. Och när det är bjudning i familjen, bör också inackordenten vara närvarande och utan knot förspilla hela sin dyrbara afton på kallprat med fullkomligt likgiltiga eller kanske osympatiska människor.

Det händer ofta, att inackordenten kommer hem trött och utarbetad och med endast *ett* behof — att ha lugnt och stilla omkring sig. Det är en billig begäran, men för en pensionär dock alltför djärf — i rummet på ena sidan finns ett skrikande spädbarn eller en jollrande barnjungfru, i rummet på andra sidan bråka några lifskraftiga skolpojkar, och i rummet utanför hackar kanske en skolflicka igenom sina skalor. Mot obehagligheter af detta slag är en pensionär aldrig tryggad.

Det anförda, hvartill dock oändligt mycket skulle kunna fogas, torde vara tillfylles för att försvara det gjorda påståendet om inackorderingsvärdinnornas yrkesoskicklighet. De visa i gärning, att de lika litet förstå sin ställning som sitt arbete. De snedvrída den förra och förfuska det senare, icke med afsikt, men på grund af bristande eftertanke och kunskap. Arbetet, som de hafva i sina händer, vilja de icke kalla ett yrke, utan något annat, man vet icke riktigt hvad, men något som skall vara »finare», och de vilja, att det skall lyda sina egna lagar och bedömas efter sina egna grunder. Hitills har det också skett dem så, som de velat. Det vanliga förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare har inom inackorderingsyrket utan vidare kastats om, fordringarna tagits från de förra och lagts i de senares händer, och då ingen vågat betvifla rättmätigheten af denna åtgärd, har arbetet tagits till godo, hur underhålligt det än varit.

En förändring i den gängse uppfattningen af inackorderingsarbetet har emellertid nu börjat förmärkas. Ett spirande missnöje mot inackorderingshemmen kommer allt mer till synes, de maalliga pensionärerna föredraga framför inackordering att hyra rum och intaga sina måltider på restauranter, deras kvinnliga kamrater göra i stor utsträckning sammaledes eller sluta sig tillsammans några stycken och bilda egna hem.

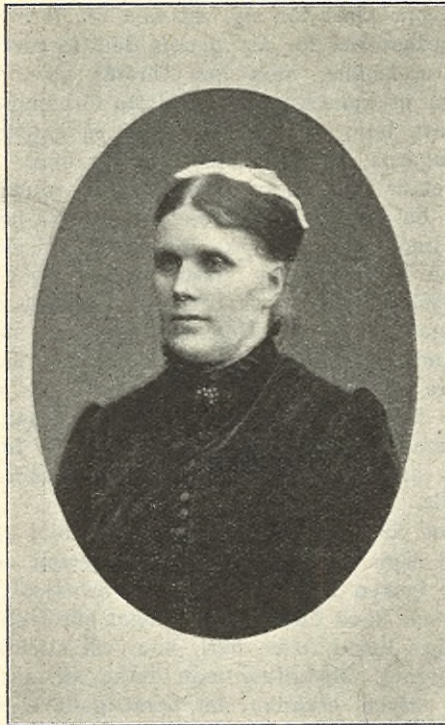
Detta är icke något som är utan betydelse — tvärtom! Det visar, att inackorderingsarbetet icke längre intager sin gamla särställning och bedömes efter sina egna lagar, utan att det flyttats ned på sin rätta plats bland annat yrkesarbete, och att det värderas efter samma grunder som detta, således — efter förtjänst.

När därför pensionärerna, så som nu sker, börja draga sig bort från inackorderingshemmen, så bör detta tagas som ett allvarligt »gif akt», riktadt direkt till värdinnorna. I detta »gif akt» ligger en förebräelse för underhålligt arbete och en bestämd maning att åstadkomma något bättre, om *afsättning* vill vinnas för arbetet.

I. Stade.

En sjuttioåring.

En inom Stockholms välgörenhet mycket känd personlighet, fru *Betty Lidell*, f. *Roman*, fyller i morgon lördag 70 år, hvarför vi anse oss böra bringa hennes bild inför våra läsare. Fru Lidell är Stockholmsbarn — dotter till protokollssekreteraren *Adolf Roman* och *Emelie Palmgren* — hvarför hon tidigt fick sinnet tillgängligt för de skuggsidor i ekonomiskt och socialt afseende, som vidlåda en hufvudstad, och i sin mån har hon därför velat verka för desammans afhjälpan. Sedan många år tillbaka har hon tillhört Klara församlings skyddsförening, inom hvilken hon utöfvat det synnerligen besvärliga kallet som »skyddsfru», och inom samma församlings Fruntimmersförening efterträdde hon 1884 hofrättsråddinnan *Schöne* som arbetsföreståndarinna och kassaförvaltare. Den sistnämnda föreningen har till ändamål att, så vidt tillgångarna medgifva och behovet påkallar, tillhandahålla fattiga kvinnor inom församlingen arbetsförtjänst samt att genom personliga besök med välvilliga råd och

BETTY LIDELL, f. ROMAN.

upplysningar, särdeles med afseende på barnens vård och uppfostran, söka befrämja en kristlig riktning inom hemmen. Denna uppoffrande befattning, som hon nu innehåft i 14 år, sköter hon med oförminskadt intresse och mönstergill ordning. Fru Lidell tillhör dessutom sedan 1879 »Röda Korsets damkomité».

Fru Lidell har icke kunnat öfva välgörenhet genom att strö kring sig guld, emedan hon icke varit i en sådan ekonomisk situation, men hon har genom sitt ädla sinnelag, sitt hurtiga och glada lynne kunnat bevisa mången tjänst, där penningar kunnat utträta föga. Hon har ingifvit förtrostan, skaffat arbete, gifvit praktiska råd och dessutom genom sina vidsträckta bekantskaper kunnat åstadkomma materiel hjälp, såsom kläder, mat m. m.

I det enskilda lifvet är fru Lidell särdeles älskvärd och spirituel; hon är intresserad af alla på dagordningen stående frågor, musikalisk och bär sina 70 år så att man alldeles ofrivilligt, då det blir tal om ålder, måste gifva henne en komplimang. Hon är sedan 1854 gift med f. d. kanslisten i ecklesiastikdepartementet fil. jubeldoktorn *C. E. Lidell* och moder till bankdirektören *Per Lidell*.

Säkerligen skall fru Lidell ännu många år kunna utöfva sin välsignelserika verksamhet, och det är därtill vi lyckönska henne nu på 70-årsdagen.

Introduktion.

För Idun af *Elisabeth Kuylenstierna*.

»**G**od morgon, kandidat *Vide*; uppe redan? Jo, jag tackar jag! Hur smakar den?»

Hans *Vide* skulle just lyfta på pälsmössan för fröken *Margot Ehn*, prästgårdens yngsta, då en väldig snöboll kom hvinande genom luften och studsade mot hans rockärm. Hon var då ett vilddjur, den tösen, tänkte han med manlig, förtretad värdighet.

Men *Margot* bara skrattade, ett ystert och gäckande ha, ha, ha, utan mörka undertoner, öppet och friskt, som hela flickan för öfrigt var, en sjuttonåring med stora, tindrade glada ögon i ett litet, en smula för rödblommigt ansikte.

»Fröken ser ut som ett juläpple, sade kandidaten och såg på henne ungefär så, som en konstnär ser på ett oljetryck.»

»Och kandidaten som en renett, inte fullt så grön kanske,» replikerade hon. »Men det är för resten så dumt att retas, tycker jag. Kasta snöboll kan jag, och slåss kan jag också, men munhuggas . . . det duger jag inte till.»

»Åh, jag tycker inte det fattas er förmåga i det fallet heller,» svarade *Hans* och vred sina mörka mustacher sylspetsiga.

»Den där snöbollen måtte gjort rysligt ondt den, stackars kandidaten, men när snön var så frestande kram, kunde jag rakt inte låta bli. Ska vi kasta ett slag på hvarandra, hva?»

»Nej, jag tackar. Jag brukar inte leka snöbollskrig med unga damer, och för resten tycker jag vi kunde ha annat att tänka på i dag, både ni och jag.»

»På resan, menar ni, — den där stockholmsresan, som ska sätta pli på mig, och som skall återföra eri i vetenskapens dammiga hägn. — Jag bryr mig inte om att tänka vidare på den saken, förrän jag sitter i kypén i kväll. Nu vill jag leka landtlif riktigt grundligt. På förmidda'n ska jag åka kälke — är det också för barnligt för er, store man?»

Hon spritade ut tio små knubbiga fingrar i svarta yllevantar och neg djupt för den ståtliga unge kandidaten, hvilken under julferierna läst med bror *Gösta*.

»Åh nej! Jag bara ville, att ni inte ständigt skulle tänka på nöjen, fröken *Margot*,» sade han tillrättavisande, »jag ville tala allvar med er, innan vi skiljas, ty i Stockholm komma vi nog inte att träffas mycket, där skall ni ju fortsätta att roa er och jag har min plan utstakad, den heter arbete.»

»Allvar! Jaha, så tala vi väl allvar då,» sade hon tämligen medgörligt, i det hon började gå framåt vägen, hvilken slingrade sig mjuk och hvit af nyfallen snö mellan skiltvakter af höga, stela furor.

Han gick bredvid henne, obeslutsam, om hvad han egentligen ville ha sagdt, icke, att han var okunnig om, att hon var hans flamma för tillfället, men det var frågan, om det skulle bli lågor eller en falnande, ensam brand af detta tycke. Hans var filosofiskt och resonerande anlagd, allt skulle stå på förnuftets breda basis, och man fick sannerligen icke bygga för mycket på känslorna. Men det var också det, att om han *ingenting* sade, kunde han mista henne; hon hade snabba vildfågelsvingar, hvilka djärfva flykt han gärna ville stäcka, ty han tyckte mest om det han skulle göra af henne, icke det hon var. Han var modellören, hon stoffet, stoffet som just *ingenting* betydde, men som skulle förvandlas till ett konstverk.

»Jaha, tystnaden är nog rysligt gripande och allvarlig,» sade *Margot* om en stund, »men jag tyckte ni ville tala.»

»Fröken *Margot*, hm, hm, tänker ni någonsin på framtiden?»

»Ja vars, ibland! — Nej, titta ni, titta två ekorrar där uppe!» — hon drog honom ifrigt i rockärmen — »kan ni se?»

»Ja!»

»Jaså, förlåt, det var om framtiden och inte om ekorrharna ni ville veta. Ja, visst tänker jag på den, och än önskar jag det och än det.»

»Aldrig något bestämdt?»

»Joo, sedan, om flere år, då vill jag bli gift förstas.»

Hon såg helt ärligt på honom, men det var omöjligt att taga hans ord och blick som försonlig uppmuntran, det fanns icke ett spår af älskog i någondera.

»Ni har väl uppställt ett ideal af er blifvande make?» framkastade han försöksvis.

»Nej, bara han är stark så.»

»Är det allt, hvad ni bryr er om?»

»Nej, han skall kunna en hel mängd och vara vacker och rik och inte ha några gamla systrar och rå om en stor egendom på landet och hålla förfärligt mycket af mig och låta mig få min vilja fram i allting. Är det något mer ni vill veta?»

»Nej tack, det är tillräckligt.»

»Hvad ni ser besynnerlig ut!»

»Gör jag?»

»Ja, alldeles som någonting hade fastnat i halsen. Jag kunde nästan ha lust att bulsa er i ryggen. Nej men — är ni led sen? Hvad har jag nu gjort för dumheter?»

»Ingenting! Inte rör ni för, att ni bara är ett barn, som bullrar och leker med de heligaste känslor och som inte anar — —»

Hon slog ihop händerna och stannade tvärt midt framför honom.

»O, så synd, att inte kandidaten skall bli präst!»

»Ska vi vända nu?» frågade han barskt.

»Ja, jag börjar bli hungrig. Vi få pannkaka till frukost i dag, och efter det är sista dagen jag är hemma på mycket länge, har jag bedt Stina att vi ska få björnbärs-sylt till. Men sådant där bryr visst kandidaten sig inte alls om.»

»Åtminstone inte för ögonblicket. Jag hade velat, att vi båda skulle kommit öfverens om att inte glömma den här tiden, fröken Margot, jag hade tänkt be er betrakta mig som er bästa vän, någon gång ge mig ert förtroende och — och —»

Orden stakade sig igen för honom. Han flätade meningar, hvilka alla brusto, därför att de ej voro af äkta material.

»Men allt det där behöfde väl inte sägas. Visst äro vi vänner. Inte är kandidaten min bästa vän, för det är Greta Modigh, men jag tycker vådligt bra om kandidaten. Så, nu ringer frukostklockan första gången! Vi komma alldeles lagom då. Ska vi springa kapp, det vore lifvadt!»

För första gången gick kandidaten in på hennes »barnsliga» förslag, men när de andfådda kommo fram till den prydligt granrisade trappan, häjdade han henne ett ögonblick, tog bägge hennes händer i sina och såg henne djupt in i ögonen.

»Fröken Margot,» sade han sakta, »när ni en gång hunnit så långt, att ni inte hellre kastar snöboll och springer kapp än drömer, längtar och spanar utöfver lifvets lycovidder, skall ni kanske erinra er den här morgonen och förstå mig bättre, än ni nu gör.»

Han släppte hennes små varma, mjuka, nervöst rörliga händer och skyndade förut uppför trappan.

Margot stod kvar en stund. Kandidaten var allt underlig i alla fall. Han hade talat precis som om han — varit — kär — i — henne. Till och med i tankarna dröjde hon

att forma dessa ord, som hittills endast varit romansatser för henne.

Det gled ett drag af allvar öfver hennes friska, unga ansikte, en glimt af den vaknande kvinnan, som en gång maktmedveten och fordrande, men också öm och smekande varm skulle möta lifvet med öppen famn och långtande blickar.

Sällskapsspelet "Hushållsplanen".

När en ung flicka träder i äktenskap, tränga sig på henne en mängd plikter, om hvilka hon ofta förut icke har någon aning och som hon naturligtvis ändå mindre har lärt att fylla. Jag talar icke om, att hon från och med nu måste gå »i par»; oberäknadt detta, ställes hon i spetsen för ett hushåll, hvilket, huru litet det än må vara, städse kräver hela hennes omtanke, i sist antydda fall måhända ej minst.

Mannen är den förtjänande parten; han vet att uppskatta värdet af de penningar, som han genom dagligt, oförtrutet arbete, med insats af hela sin personlighet och genom uppoffring af dagens skönaste stunder tillkämpar sig af lifvet. Förtroendefullt öfverlämnar han inkomsten åt sin maka, i förhoppning att hon skall med densamma klokt fylla de gemensamma lefnadsbehofven, så att penningarna må sprida välsignelse och trefnad och så att oljan på lampan aldrig må taga slut.

Men att handtera penningar har den unga flickan tyvärr ofta icke lärt. Därpå ser man dagligen exempel. Den unga dam, som på skridskobanan betalar drickspengar för skridskornas afspänning, har säkert ingen aning om värdet af de penningar, som hennes far förvärfvar på det mörka kontoret; hon tänker icke på, att dessa slantar i förening med andra, lika onödigt utgifna, under årets lopp växa till en liten summa, som skulle kunna på ett nyttigt sätt brukas för hushållet eller garderoben. Därtill komma de mångahanda anspråk, som ofta alldeles omedelade föräldrar i sin blindhet implanta hos sina döttrar och hvilka sedan blifva för dessa lika naturliga som den luft de andas, för hvilken de tacka lika litet som för solens ljus. Om hon alltså icke lärt att riktigt och förståndigt handhafva ens sina fickpenningar, huru skall hon då kunna göra det med de mycket större summor, som hennes make anförtrot henne för hushållet?

Men också männen fela stundom härvidlag mot sin unga hustru, åtminstone inom köpmansståndet och med detta likställda, där inkomsterna äro osäkra. De förtiga beloppet af sin förtjänst, lämna bestämda hushållspengar och behålla sina affärsbekymmer för sig själfva. I nödfall anlita de någon gång sitt kapital i hopp om bättre tider. Däri göra de orätt. Mannen är under alla förhållanden skyldig sin hustru absolut öppenhet i fråga om sina förvärf- och förmögenhetsvillkor; uppfyller han denna plikt, skall hans lefnads farkost kunna uthärda mången storm, som i motsatt fall bereder dess undergång, ty hustrun förmår göra mycket af de penningar, mannen öfverlämnar i hennes händer.

Ingenting underlättar så hushållspengarernas ändamålsenliga användning som en väl uppgjord plan. En sådan borde redan de förlofvade icke underlåta att utkasta, ty detta skulle hindra den unga frun att flyga högre än vingarna bära samt genast ställa hushållet på säker fot. En i penningefrågor oerfaren flicka gör sig t. ex. blott alltför lätt en alldeles falsk föreställning om den summa hon ärligen skall erhålla och menar, att tre tusen kronor äro en stor, en outtömlig skatt. Och huru många hafva väl tre tusen om året? Icke få så kallade bättre fruar måste bestrida allt med två hundra kronor i månaden, emedan denna summa representerar deras mans hela inkomst. En smula eftertanke borde kunna lära dem, att de för sitt hushåll kunna påräkna hvarken en praktig salong eller en bordservis för aderton personer. Och likväl anskaffas båda, blott alltför ofta på afbetalning. Därför upprepar jag: redan de förlofvade borde uppgöra en hushållsplan.

»Usch, så odrägligt!» utropar säkerligen mången ung fästmo. »Skall jag på det sättet fördräva de sköna stunder, då jag är tillsammans med min fästman? Liksom det inte finnes något roligare... eller hur, min vän?»

Och »vännen» instämmer. Han trycker en kyss på hennes friska läppar och säger: »Det kan vara tids nog med det, när vi bli gifta.» Alla andas lättare och taga åter itu med det afbrutna sällskapsspelet.

Men hur skulle det vara, om vi af hushållsplanen gjorde ett på samma gång underhållande och lärorikt sällskapsspel, om vi klädde den allvarsamma frågan i en gladare dräkt?

Sällskapsspelet »Hushållsplanen» spelas på följande sätt:

Far och mor samt fästfolket och andra förståndiga personer sätta sig kring bordet. Pappa tändar sin pipa, fästmannen sin cigarr — rökning verkar lugnande på herrarne och hindrar dem att bli häftiga —, och mamma tager fram kulört papper, t. ex. rödt och gult, samt en sax. Af det röda papperet klippas åtta aflånga remsor, som läggas bredvid hvarandra på bordet.

På dessa remsor skrives följande:

1. Hyra.
2. Kläder.
3. Mat och dryck.
4. Ljus och ved.
5. Läkare och apotekare, skatter och resor.
6. Löner och fickpengar.
7. Presenter, reparationer och kompletteringsuppköp.
8. Oförutsedda utgifter.

Därpå klippas af det gula papperet trettio likadana remsor. Dessa remsor föreställa årsinkomsten, hvardera alltså $\frac{1}{30}$ af denna.

Nu fördelas de gula remsorna så på de röda, att en viss summa kommer på hvar och en af de åtta posterna.

Om vi antaga, att det äkta paret har en inkomst af tre tusen kronor, så representerar hvar och en af de gula remsorna hundra kronor.

Vänigen skall kosta nio hundra kronor; vi placera alltså nio remsor under rubriken 1.

Till kläderna bestämmas sex hundra kronor, hvilket gör sex remsor under rubriken 2.

Till mat och dryck begär fästmon blott hundra kronor i månaden, öfvertygad att med dem alla dagar kunna laga sin mans älsklingsrätter och underhålla jungfrun; tolf gula remsor skjutas alltså under den tredje röda papperslappen.

Nu hafva redan tjugosju remsor gått åt, och med förskräckelse ser man, att endast tre hundra kronor återstå för de öfriga fem posterna.

»På det sättet går det intel!» ropar pappa.

»Med tre hundra kronor kunna ni icke bestrida de öfriga behofven. För ljus och ved måste ni beräkna ungefär hundrafemtio kronor, och skatterna, läkaren och apotekaren — jag vill bara bedja er tänka på tanddoktorn — sluka det öfriga. Ni måste inskränka er, mina barn!»

»Men i hvad?»

»På hyran måste ni draga af hundra femtio kronor,» svarar fadern. »Vi klippa en af de röda remsorna i två bitar, hvar del motsvarar då femtio kronor. De på hyran inbesparade hundra femtio kronorna använda ni till lön och fickpengar...»

»Till jungfrun alltså!» replikerar fästmon.

»Men hvad blir det då af mina fickpengar?» frågar fästmannen och rynkar pannan.

»Kan du inte i stället köpa dig litet mindre kläder?» beder fästmon smekande och flyttar en remsa från nr 2 till nr 6.

»Nå men hvad ha ni då till presenter, reparationer och kompletteringsuppköp?» infaller tant betänksamt.

Man skrattar, ty man vet, att tanten tycker om att bli ihågkommen på sin födelsedag; men se'n blir man allvarsam. Julen och födelsedagarna kosta vackra pengar.

»Vi skola bara gifva hvarandra nyttiga presenter till julen,» menar fästmannen, som alls icke svärmar för tofflor, soffkuddar och cigarettuier. »Men då reparationer och kompletteringsuppköp komma till, kunna vi icke reda oss med mindre än hundra femtio kronor.»

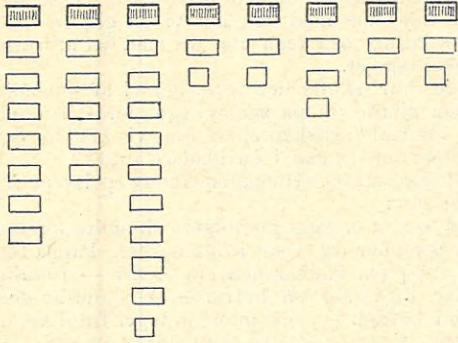
»Men hvar skola vi få dem ifrån?» frågar fästmon.

Det blir intet annat öfrigt än att draga af denna summa på hushållspengarerna.

»Men då kunna vi inte få göra någon resa,» suckar fästmon. »Och jag, som hoppades på en tripp till Dalarne —»

»Det går inte,» afbryter henne fadern. »Vi hafva ännu inte afsatt något för oförutsedda utgifter... Och dock finnas ögonblick, då hundra kronor äro mera värda än eljes tre hundra...»

vi måste nödvändigt draga af ännu femtio kronor på hyran och hundra kronor på maten.»
 Med eller mot sin vilja måste det unga paret rätta sig efter den gamles bättre insikter.
 Remsorna ligga sedan på följande sätt:

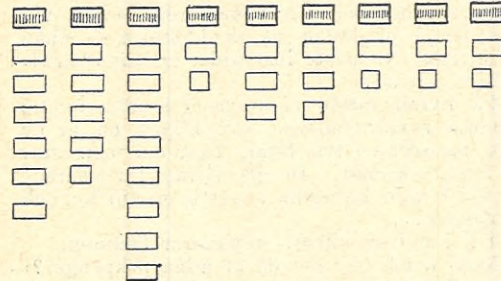
Man använder alltså till:

1. Hyran.....	700 kr.
2. Kläder.....	500 »
3. Mat och dryck.....	950 »
4. Ljus och ved.....	150 »
5. Läkare, apotekare och skatter.....	150 »
6. Lön och fickpengar.....	250 »
7. Presenter, reparationer och kompletteringsuppköp.....	150 »
8. Oförutsedda utgifter.....	150 »
Summa	3,000 »

Om denna proportionella fördelning tillämpades på en inkomst af fyra tusen två hundra kronor, så skulle, då hvarje gul remsa i så fall vore värd hundrafyrtio i stället för hundra kronor, användas till:

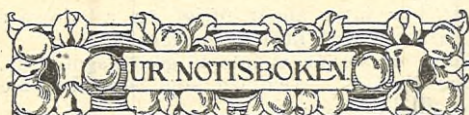
1. Hyran.....	980 kr.
2. Kläder.....	700 »
3. Mat och dryck.....	1,330 »
4. Ljus och ved.....	210 »
5. Läkare, apotekare och skatter.....	210 »
6. Lön och fickpengar.....	350 »
7. Reparationer och presenter.....	210 »
8. Oförutsedda utgifter.....	210 »
Summa	4,200 »

Men då dessa makar gärna göra en resa, så läggas till rubriken 5 en och en half gul remsa = 210 kr., åstadkomna därigenom, att från hyran dragas hundrafyrtio och från kläderna sjuttio kronor. Likaså skall en lifförsäkring tagas och premien därför — två hundra tio kronor — inrangeras under en nionde rubrik; pengarna därtill tagas från rubrik 3. Hushållsbudgeten ställer sig därpå sålunda:

Häraf ses, att ju större inkomsterna äro, dessmera kan hänföras till posterna 4—9 efter att hafva blifvit draget från de tre första rubrikerna, som äro ägnade åt lifvets nödtorft. Med en mindre inkomst, t. ex. blott två tusen fyra hundra kronor, skulle det icke längre vara möjligt att hålla sig med jungfru, och lika litet skulle man kunna betala en hyra af sju hundra kronor. Nyttan af detta spel består däri, att det på ett påtagligt och tydligt sätt med hjälp af endast några kulörta pappersremsor öppnar blicken för vikten af en förständigt ordnad hushållsbudget. På grund häraf anbefalles det alla våra läsarinnor till den önskan att tänka.

M. K.

Evelina Fahnehjelmns minne. Omkring 100 personer, flertalet f. d. lärjungar vid Wallinska skolan, beslöt vid den vördade lärarinnans

nyss timade fränfälle att i stället för att sända kransar till hennes kista insamla bidrag till en stipendiefond för lärarinnor, hvilken den aflidna själf stiftat och donerat grundplåten till. Listor för tecknande af dylika bidrag äro utlagda i Wallinska skolan, Ridderholmen 9 (hvardagar kl. 12—1), Wilhelm Billes bokhandel, Drottninggatan 25, C. E. Fritzes hofbokhandel, Gustaf Adolfs torg, och Fr. Svanströms pappershandel, Södermalmstorg, och för de insamlade medlen kommer redovisning att lämnas i tidningarna.

Svensk kvinnlig läkare i Amerika. Fröken *Ingeborg Taustrom*, bekant från sin skolverksamhet här i Sverige, har slagit sig ned som praktiserande läkare i Minneapolis, efter att förut, sedan 1892, ha praktiserat i Chicago, där hon förestod ett privat sjukhus.

Danska drottningens bisättning. Danska drottningens bisättning är nu bestämd att äga rum den 15 d:s. Högtidligheten kommer att försiggå i Roeskildes domkyrka, dit liket föres direkt från Bernstorff. I anledning af begrafningen väntas bland andra konung Oscar af Sverige och kejsaren af Ryssland skola anlända till Köpenhamn.

Madame Carnot död. Från Paris meddelas att madame Carnot, änka efter den på midsommardagen 1894 mördade presidenten Carnot, aflidit i fredags afton på slottet Presles i följd af ett slaganfall. Hon var född i Paris och dotter till advokaten i kassationsdomstolen, den bekante nationalekonomen Charles Brook Dupont-White, en vän till Stuart Mill, af hvars arbeten han öfversatt flere till franskan. År 1864 gifte hon sig med den då 27-årige Sadi Carnot, som sedan skulle kallas att intaga en så framstående plats i republiken.

Efter sin makes tragiska död lefde hon i djupaste tillbakadragenhet, ägnande sig uteslutande åt minnet af sin ädle make och åt omsorgen för sina barn.

Madame Carnot vann såsom presidentens maka under årens lopp en städe växande popularitet. Hennes stora representativa förmåga satte henne i stånd att gifva sin man en värdefull hjälp. I de högsta sällskapskretsarna beundrade man hennes fina bildning. Den stora befolkningens varma tillgifvenhet hade hon vunnit genom sin vidsträckt välgörenhet mot de fattiga och nödlidande.

I ärgången 1889, nr 35, meddelade vi den nu aflidnas porträtt och utförligare biografi.

En serie föreläsningar öfver huslig ekonomi af fil. d:r *Astrid Cleve* kommer under hösten att hållas å Stockholms högskola. Den första gick af stapeln i tisdags afton och fröken Cleve redogjorde till att börja med för de vanligaste kemiska föreningarna. Auditoriet, som nästan uteslutande bestod af damer, följde med stort intresse föreläsarinnans lättflytande och enkla, men dock fängslande föredrag. Från och med nästa nummer skall Iduns referent något utförligare redogöra för den intressanta föreläsningsserien.

Svenska teatern. Framförandet af *Knut Hamsuns* skådespel »Vid rikets port» var onackligen en teaterhändelse af mer än alldagligt intresse. Vår publik fick här stifta bekantskap med ett prof på den ungerska dramatiken, som på senaste åren något sökt frigöra sig från de öfvermåktiga ibsenska traditionerna, samt med en af densamma talangfullaste och personligaste företrädare. »Vid rikets port» är visserligen ingalunda ett tekniskt oförvitligt stycke, knappast ens sceniskt tacksamt. Genom en stillastående och uttänjd handling verkar dess pessimistiska grundton än mer betryckande. Men det rymmer så många glimtar af en skarpt intim individualiseringskonst, bäres upp af en så vulkaniskt glödande indignation mot den moderna samhällsmoralens orättfärdighet, att det måste både intressera och värma en tänkande åskådare.

Det utförande, det nu fick på Svenska teatern, var också förträffligt ägnadt att understödja författares åsikter. Det idealistiska brushufvudet, den unge skriftställaren Ivar Karenos, som om-

ligt stör tar sin bana fram, utan att nedlåta sig till minsta dagtingan med sin öfvertygelse, och som därför också ohjälpligen splittrar sin lans mot porten till den borgerliga hvardagslyckans rike, fick i hr *de Wahl* en tolkare, som med tydlig inspiration gått till sin uppgift. Utmärkt var äfven fru *Sandell* som hans naivt koketta unga hustru Elina, hvilken hos mannen finner så föga sinne för det ömma smek, hennes kärleksträngande lilla hjärta åtrår, att hon därför ock till sist, rent mot sin bättre vilja, drifves hän till äktenskapsbryterskans bittra öde. Af Karsten Jerven, den själfsatiriske »öfverlöparen», en modern resonnörstyp, utmejslade hr *Lindberg* en glänsande figur. Äfven de smärre rollerna gjordes godt, såsom den gamle professorn af hr *Eliason*, »fågeluppstopparen» af hr *Olsson* och Jervens fästmo af fröken *Lundegvist*.

Programmet torde nog vara för literärt att kunna påräkna den större lifslängd, som betingas af den s. k. stora publiken, men den lilla, som bättre förstår, håller direktör Ranft räkning för de timmar den med Knut Hamsun fått tillbringa »Vid rikets port».

Dramatiska teatern. Fru *Anna Petterson-Norries* med stort intresse motsedda första uppträdande som »Madame Sans Gène» ägde rum i onsdags afton. I nästa nummer skola vi meddela något närmare om evenémentet.

Vid Filharmoniska sällskapets sammankomst i måndags återvaldes enhälligt till dirigent för ingående musikåret tonsättaren Wilhelm Stenhammar. Till ordförande i styrelsen återvaldes kammarherre A. Burén. Däremot uppskötts på en vecka valet af vice ordförande efter hr Sven Scholander, som afsagt sig. Sällskapets öfningar taga sin början om måndag.

Gömdt i snö kommer upp i tö.

Skiss för Idun af Ari.

(Forts. o. slut.)

Men inte hade han kommit, och nu hade snart hela vintern gått. Hon hade väntat honom först nästan hvarenda söndagsförmiddag och inte gått ut, men när han inte kom, hade hon och hennes mamma till sist båda två gått ut och lämnat fadern ensam i sin rullstol. Den söndagen, när de kommo hem, talade fadern om, att det ringt på tamburdörran, men han hade ju inte kunnat öppna, så han visste ej, hvem det var. Hon hade då trott, att det var doktor Alm, men det trodde hon ej nu, ty hade han velat träffa henne, så hade han väl kunnat komma tillbaka eller skriva till henne. Åh nej, han hade nog ångrat sig, och han var nog, som hon tänkte först, en gammal unkarl. De första intrycken voro alltid de sannaste. Ella kände sig bitter och log föraktligt.

Hon var dum, det var hon, som trott, att någon menade, hvad han sade, det var bara hon, som var ärlig.

Men det värsta var, att hon icke visste, om hon var ledsen, därför att han ej kommit, eller om det var sårad fåfänga hon kände, alldeles som hon i somras, när de träffades sista gången, inte visste, om hon ville, att han skulle säga det hon trodde, han hade i tankarna, eller ej.

Hon tyckte mycket om honom, han hade gett den gamla, halftokiga fröken, som bodde hos Grind-Lisa, och som alla skrottade åt och sade, att hon drack, en hel 50-krona, — det hade hon fått reda på, — och ingen hade hon träffat, som hade så godt huvud eller var så kvickt ironisk som han, när det var någon eller något han tyckte illa om. Hon hade flere gånger trott, att hon var kär, men när hon så träffat honom igen och allt varit så gladt och uppsluppet, så fritt och naturligt, hade hon sagt sig, att det endast var vanlig flickaktigt tränsjuka, och kastat bort alla tankar på kärlek, och hon hade i stället rodnande för sig själf frågat sig, om hon ej i dylika stämningar koketterat, men det kunde hon ej riktigt komma på det klara med, och — för resten — det gjorde väl alla flickor.

Ja, inte var lifvet någon undrens och äfventyrens förtrollande värld, som man trodde, när man var liten och tänkte: — när jag blir stor! — det var då säkert. Men man fick väl lefva ändå. Alla gamla, som gingo mumlande för sig själfva och till hälften barn på nytt, de hade väl haft det som hon, de också, och de hade ju orkat lefva dag för dag, tills de blifvit både 70 och 80 år. —

Juvelerare
K. ANDERSON
 1 Jakobstorg 1

Ringar,
Broscher,
 Begär prisuppgift innan uppköp göres på annat håll.

Armband,
Kedjearmband,
Kedjor.
Nålar,

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast!

»Nej, men se goddag, Ella! Hvad i all världen står du och funderar öfver? Tänker du på själfmord? Så ser du ut,» hördes en glad, frisk flickröst, och ett par lifliga, ytliga ögon stodo på vid gafvel mot Ella, som spratt till och blef röd i mörkret.

»Nej, jag bara står och studerar bästa sättet att utföra ett dylikt för att sedan ge ut en handbok och hjälpreda och bli rik i detta själfmordens och handböckernas tidevarf,» svarade Ella i samma ton, men med ett bittert drag kring sin leende mun, som den andra icke såg.

»Usch, du är dig alltid lik, men allvarsamt sagdt, hvart skall du ta' vägen?»

»Jo, jag skall väl gå hem för att i sinom tid inta' min enkla måltid och sofva min vanliga sömn.» Det retade henne, att den andra öfverraskat henne, och hon ville inte för sitt lif låtas om någon misstämning.

»Inte annat, då kan du gärna följa med mig hem. Sten kom hem vid middagen och sa', att några af hans kamrater skulle komma hem i afton på spelparti, och då är det alltid mycket trefligare vid kvällen, om det är någon mera flicka än jag. Vi kunde ha riktigt roligt, kom du!»

»Ja tack skall du ha,» svarade Ella och fick ett betänksamt ansikte, hon borde allt egentligen gå hem och hjälpa sin mamma att sy, »men ser du, Betty, jag sa' hemma, att jag bara skulle gå ut och gå ett litet tag.»

»Då skicka vi hem ett bud, Ni bo ju inte långt ifrån oss,» sade Betty beslutsamt och tog Ella under armen för att draga henne med sig.

Och Ella stred i sin själ, men tänkte till slut, att det kunde då vara lika så godt att gå med Betty, som att sitta hemma och tuga och sy och bli allt bittrare och bittrare, och Betty var då åtminstone naturlig och snäll, och högt sade hon: »Ja, men då är det bättre, att jag springer upp själf, vi gå ju ändå förbi oss,» ty då kunde hon på samma gång passa på att taga på sig bästa blusen.

»Ja, som du vill,» sade Betty, och så gingo de tillsammans ner åt Kungsholmen.

»Hvilka är det, som skola komma?» frågade Ella för att säga något och försöka vara treflig.

»Jo, det är Einar Lindvall och Thure Backman och doktor Landell. De ska' spela vira eller priffe, hvilket det nu är man skall vara fyra till, Kortspel tycker jag är lika konstigt och tråkigt som räkning.»

»Doktor Landell?» frågade Ella intresserad.

»Ja, känner du honom?»

»Jaa, — nej det gör jag då förstas inte, men jag har hört så mycket talas om honom, att jag nästan tycker jag gör det.»

»Så, af hvem då?» frågade Betty mera liknördt. Hon tyckte att både Einar Lindvall och Thure Backman voro mycket roligare. Doktor Landell såg så kritisk ut, och det kändes alltid som om han hade sådan pretention på allt hvad man sade.

»Jo, af en doktor Alm, som jag träffade på landet i somras,» sade Ella ifrigt, ty nu var hon intresserad af ämnet, men när hon märkte, att Bettys intresse var nästan lika med noll, beslöt hon att vända samtalet åt annat håll.

»Men han är väl äldre än Sten, doktor Landell menar jag?» frågade hon.

»Ja, flere år. Han är nog gammal, öfver 35 år tänker jag.»

»Det är doktor Alm också,» måste Ella meddela, men sedan lät hon Betty prata både om sista källpartiet på Djursholm och balen hos Backmans, då Thure anordnat ett särskildt kottilljongsnummer, som han själf hittat på, bara för hennes skull.

Den lilla biten ner till Kungsholmstorg gick snart, och när de kommo utanför Ellas port, ropade Betty gladt åt Ella, som sprang uppför trappan: »Välkommen snart efter!»

»Ja, om ett par minuter!» ropade Ella. Och det Löll hon ord med, det var riktigt roligt att få komma bort för en afton, och mamma var mera glad däröfver, än om hon suttit hemma bredvid henne och sytt.

Visserligen gick det i början litet trögt att sitta i salongen och konversera med Bettys mamma och se i album, medan herrarna sutto inne i Stens rum vid sitt spelbord, men intresset att få se doktor Landell höll Ella i spänning, och efter kvällen blef det mycket bättre. Då slogo sig herrarna också ner i salongen, och Betty spelade på pianot alla möjliga löstryckta valsbitar och ropade: »Kommer du i häg!» än åt Thure Backman och än åt Einar Lindvall, som båda kretsade i behaglig närhet af pianostolen, och så skrattade de, och så berättade

Thure en historia, och Betty snurrade rundt på pianostolen för att sitta stilla och höra på. Det var omöjligt att höra hvad de sade, det var ett prat om hvartannat och skratt och spel på pianot, och de hade visst mycket roligt.

Och Bettys mamma, som var godhjärtad och vänlig och visste, att ungdomen hade roligast, när de finga vara för sig själfva, satt i salen hos sin man. Sten var artig värd och delade sig än mellan Betty och hennes kavaljerer och än mellan doktor Landell och Ella, men borta hos Betty var ett sådant skratt om det, som han inte förstod var något roligt, och dessutom var hon ju hans syster, så han slog sig till sist på allvar ner hos Ella och doktorn. De började ett samtal i den vanliga stilen om teater och böcker, men Ellas personliga anmärkningar och, som Sten kallade det, ologiska kritik gjorde det snart till ett riktigt hetsigt meningsutbyte. Ella njöt, hon sade flere kvickheter, så båda herrarna skrattade, och Sten måste medge, att hennes ologiska kritik just var det, som eggade och gaf nya uppslag, riktigt inspirerande.

Ella undrade hela tiden, om doktor Landell hört talas om henne. Hon trodde det nästan, ty ibland satt han och bara iakttog henne och lät Sten prata, och i sådana ögonblick kunde Ella plötsligt rodnade, då hon mötte hans blick. Hon hade så gärna velat fråga honom något om doktor Alm, men hon visste inte, hur hon skulle börja, och hon fick hjärtklappning, bara hon tänkte på att försöka, så hon fann det rådligast att låta bli. Det kanske går på hemvägen, tänkte hon.

Och då gick det också, men på helt annat sätt än Ella tänkt sig. Thure Backman och Einar Lindvall, som Ella icke talat många ord med, togo hastigt afsked och försvunno ned på närmsta tvärgata, och sedan doktor Landell frågat, hvar hon bodde och några andra likgiltiga frågor, sade han tvärt och utan inledning, alldeles som de kommo under en gaslykta: »Jag kan hälsa fröken från doktor Alm.»

Det högg till i Ellas hjärta, och hon sade med konstlad röst: »Jaså, tackar.» Hon kom icke ens i häg att bli förvånad eller fråga hur han mädde.

Och doktor Landell beslöt sig för att taga reda på, hurdan hon var, denna flicka. Koketterade bra, det gjorde hon, men det låg liksom något under allt hvad hon sade och gjorde, så man icke riktigt visste, hvar man hade henne, och ögonen hennes kunde se så hjälplösa och hän-gifna ut. Hans gamle vän, som var en präktigt karl, hade ju först gått och talat om henne helt rörd i ögonen och sedan, då han sökt henne förgäfvets ett par gånger, aldrig mer nämnt hennes namn, bara ibland med vemodig röst häntydtt på att han var gammal nu och dessutom sjuklig, och att unga flickor borde gifta sig med något så när jämnåriga, och så hade han igen kommit in i sitt gamla ironiska, hypokondriska ungkarlslyne och smått pedantiska vanor.

Nej, han måste åtminstone ta' reda på, om flickan var värd hans vemod, och så sade han: »Han har varit mycket farligt sjuk, legat till sängs ett par månader, men nu är han bättre och går hemma i nattrock och promenerar mellan soffan och sängen.» Ellas ögon sågo stora af forskräkelse upp på honom, och han nickade: »Han blir nog bra nu. Han var och sökte fröken ett par gånger i höstas, men Ni var visst inte hemma, och frökens porträtt står på hans skrifbord. En gång, när en af kamraterna nyfiken på denna ovana prydnad började skämta och fråga honom, blef han ond och stoppade utan ett ord porträttet i fickan. Ja, det var riktigt som att tända eld på krut att se in i hans ögon då,» sade han vänligt, då Ellas ögon hängde vid hans ansikte i lysnande andakt.

»Men här är det ju fröken bor?» frågade han då Ella i tankarna gick förbi sin egen port, och hon rodnade upp öfver öronen, men det var med ett ganska strålände ansikte hon räckte honom handen och sade litet generad, men hjärtligt: »Hälsa doktor Alm från mig.»

»Ja tack, det skall jag visst göra,» svarade Landell, »och jag hoppas det inte är sista gången vi träffas. Vi äro ju så godt som gamla bekanta,» tillade han skämtsamt, i det han höll upp porten åt Ella.

Det tog ju bra, mitt lilla tal, tänkte han beläten, när han gick därifrån, och nu skall jag också hälsa Alm från flickan till den verkan det hafva kan. Hon är bestämdt värd en så bra karl som Alm, och det är ju galet att få skrupler, bara därför att han misslyckats ett par gånger, då han ämnat göra visit. Hon är bestämdt inte en vanlig liten flaxhjärna.

Men Ella sprang uppför trappan med glödande kinder och kom in till sin mamma och sade, att hon haft så roligt. Visserligen hade hon först tyckt, att det var både obehagligt och inte taktfullt heller af doktor Landell att tala, som han gjort, men så hade hon tänkt på att han var doktor Alms bästa vän, och så hade hon bara blifvit glad, ju längre hon hörde honom tala. Hon tyckte det var underligt, att hon blifvit glad, fast än hon fått höra, att han varit farligt sjuk, — men det var ju öfver nu, — och att hon blifvit glad alls.

Hon somnade med kinderna heta och sof så godt, som hon icke gjort på länge, och på morgonen, när hon gick och städade i rummen, er-tappade hon sig plötsligt med, att hon tänkte sig gå i doktor Alms rum och ställa i ordning, medan han låg på soffan med en filt öfver sig och såg på henne, där hon gick och styrde.

Det var underligt, hvad hon var glad! Var det inte dumt af henne? Hon visste det ej, men på förmiddagen, när hon gick på torget för att köpa mat, tog hon sin sista och enda enkrona och gick in i saluhallen och valde länge i blomsterstånden för att få den vackraste rosen, och sedan tog hon 25 öre af sin mammas torgpengar till stadsbudet och skickade rosen till doktor Alm.

Det hade regnat, så att alla husväggar voro mörka och våta, och på gatorna silade det riktiga små strömmar mellan stenarna. Men det var ändå en fröjd att gå ute nu, ty hela det tjocka lagret af brun smutsig snö, som smälte, hade man hackat sönder och skottat undan. Inne i parkerna lågo drifvorna ännu kvar, smutsiga, som om man hållt ettregn af sot öfver dem, och i snön, som sjönk och smälte ihop, stodo de nakna träden våta och blåsvarta. Här dröjde det allt ännu någon vecka, innan det blef fint. Vattnet forsade på gångarna, och sanden rann med. Också voro de nästan tomma, ty folk gick hellre rundt om och följde gatorna. Uppe bland de drifvande grå molnen började det ljusna, och här och hvar strålade det upp i klaraste blått, och solen lyst. Den riktigt värme på kinden, så man fick en aning om sommar, och vinterkappan blef tung och kvaf. Det blåste en frisk vind, som liksom förde med sig något nytt långt bortifrån, och somliga gator voro redan torra. Alla människor gingo så fort. Det var, som om de hade brådtom och voro glada för något särskildt roligt de skulle ha för sig.

Ella höll upp klädningen med båda händerna, och hon hade måst träda alla sina paket på alla sina fem fingrar. Hon visste knappt, hur hon skulle reda sig, men det gick väl.

Hon hade fått en biljett från doktor Alm, en sådan lustig biljett: »Ehuru ovärdig både till hälsningarna genom bror Landell och — rosen, — ja, fröken, den kom utan namn som ett fruntimmersbrev utan datum, och som jag ingen fruntimmersbekantskap har mer än Eder, som möjligen skulle tänka på mig därmed, — vågar jag tacka Er. Den gamle brumbjörnen från i somras, som inte ville följa med ut på segelfesten, Ni minns, hade dragit sig in i sitt ide, men nu står er ros på mitt skrifbord och den bara ringer i mina öron: veni, vidi, vici. Ja, fröken, jag är nu snart så frisk, att jag får gå ut, och jag hoppas personligen få tacka Eder, hvilket skall bli mig mycket kärt.»

Hon kunde hela brevet utantill. Det där veni, vidi, vici? — Jag kom, jag såg, jag segrede! — Jo, så betydde det. Det var en bland de få saker hon kom i häg från historien.

Åh, hvad solen sken härligt! Det var så varmt, att hon riktigt måste sucka för att få luft, och hon gick och väntade och längtade. Hon tänkte på det där brevet hela dagarna, men inte var det därför hon var så glad. Åh nej, visst inte! Det var bara därför, att vädret var så vackert och det snart skulle bli sommar, hyacinter i Kungsträdgården och nya vår klädningar.

Ella hade fullt arbete med att hålla reda på sina paket och sin klädning, så att den inte skulle släpa i marken, och hon gick och såg ner, då plötsligt en skugga föll öfver den soliga gatan, och hon såg upp, log och rodnade varmt, som när känslorna sjuda öfver.

Framför henne stod doktor Alm med hatten i hand, blek och törd i den glada solen, och hans blick fångade hela hennes person, där hon stod och tittade på honom.

»Det var oväntadt snart,» sade han glad, »jag gick just och väntade på att bli tillräckligt kry för att kunna göra visit med heder.» Han gjorde

SPISBRÖD, många sorter. Förhöjdes öfver hela riket. Begär priskurant.

C. W. SCHUMACHER Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsplan 17, Stockholm.

CAKES fult jämförliga med de engelska, fås hos de bästa specialhandlare i hufvudstaden. **Försök!** Guldmedalj, Stockholm 1897, för utmärkte brödsorter samt för främststående industrial verksamhet.

Vägghyra, Mal och Bakterier

utrotas af **Aktiebolaget Desinfection** i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: 4 Stalgatan 4. — Allm. Tel. 7494.

en paus och fortsatte: »Är det verkligen fröken jag har att tacka för rosen?»
 »Jaa,» — svarade Ella generad.
 »Och utan en rad eller ett visitkort skickar Ni den,» fortsatte han skämtande. »Jag blef alldeles konfunderad, ty jag vågade inte tro —, men hade Ni skrivit en liten biljett, hade Ni väl inte satt ut datum?»
 »Neej,» svarade Ella skrattande, »hade jag inte skrivit om något, som behöfde ett datum, så hade jag nog inte kommit att tänka på de siffrorna.»
 Och när han ingenting svarade, bara gick och såg på henne, leende och forskande, blef hon än mera generad och frågade för att säga något: »Är Ni riktigt bra nu?»
 »Ja, hur tycker Ni, jag ser ut?» svarade han alltjämt skämtande, men när hon såg upp på honom, riktigt ruskade han på sig af förskräckelse. »Usch, se inte på mig, jag är bara skuggan af en karl!» Och då han såg in i hennes omedvetet ömma ögon, tillade han röd: »Men det går framåt nu med stora steg.»
 Sedan kommo de in i sitt gamla glada sommarhumör och talade helt otvunget om allt, som kom för dem. Ella måste tala om, hvad hon haft för sig under vintern, och han berättade henne, hur han haft det, hur han sökt henne ett par gånger i höstas, men förgäfvets, och trott sig se en ödets vink däri och ej vågat söka henne mer. Så hade han blifvit allt klenare och klenare, och sådant tar äfven på lynnet, tills han blifvit riktigt sjuk och legat där. Men alltid, äfven i de mörkaste ögonblicken hade han minnts henne som något af det bästa han ägde att minnas. »När Ni red hem den där vilda hästen från gårdet, barbacka och med hängande hår, och jag fick hjälpa Er ner vid stallet, fröken, kommer Ni ihåg det?» frågade han. »Jag vågade inte tro —,» fortsatte han med vek röst. »Jag skall säga Er, fröken, en gammal man, han har sett och äfven själf känt så många känslor komma och gå helt spårlost, man blir så skeptisk på sig själf. Och kvinnor — jag trodde den sidan af lifvet var länge sedan utagerad för mig. En stackars fattig sate, som känner solen skina, han tror lätt nog han

har rocken, han går och längtar efter i skuggan, och jag trodde det var så med mig. Men den gången», — och han tittade skålmaktigt ner på Ella, — »vi mötte apotekarens flickor, hade inte de kommit, hade kanske allt varit annorlunda. Och sedan, när jag inte träffade Er i höstas, jag vågade inte söka Er mer. Ni är så ung, och jag så mycket äldre. Jag var så samvetsöm om er lycka och er ungdom, och Ni hade kanske låtit binda Er. Ni är bara ett barn och har ej pröfvat Er själf. Så blef jag som sagt sjuk, och om det nu var de nedsatta krafterna eller ej, som gjorde det, men jag fick alldeles klart för mig, att jag hade ingen rätt att söka Er. Ja, sedan vet Ni, hur det gick, fröken.»
 Ella gick och såg ner, blyg, hemlighetsfull och varm, och de få promenerande, som gingo förbi och sågo hennes rodnande ansikte och hans ifriga tal, logo förstående. Men, när han efter en stunds tystnad långsamt frågade henne, om hon ville blifva hans hustru, svarade hon ett mjukt, vackert »ja» — och såg upp med stora, tindrande ögon. Han kunde endast trycka hennes hand och för ett ögonblick beskyddande och fast draga hennes arm in under sin och så se in i hennes ögon.
 »Och du —», han dröjde smekande på ordet, — »är inte rädd för att binda din ungdom?»
 »Jag har pröfvat mig själf,» sade hon lågt. »Jag är inte ett sådant barn, som» — hon rodnade och tystnade — »du tror», fortsatte hon skrattande med en liten, behagsjuk knyck på hufvudet.
 »Är du inte?» frågade han vek och öm. Men han var inte längre rädd för hennes ungdom, ty när han såg in i hennes strålände ögon, mötte de hans blick så fast och så nästan moderligt, då hon såg hans bleka kinder, och han kände sig själf så ung.
 Han började redan tala om bröllop och ville redan i afton göra visit hemma hos henne, och när de kommo till Ellas port, och hon stannade för att säga adjö, sprang han som en pojke in före henne. Hon kom långsamt och andande efter, och när porten fallit igen bakom henne med en smäll, kände hon två armar omkring sig och en lång kyss. Röd och förvirrad och

leende stod hon framför honom och hade inte ett ord att säga.
 »Nå, så säg då: välkommen till i afton!» uppmanade han.
 »Ja», svarade hon, och så sprang hon skratande uppför trappan.
 Den natten föll mörkret som en slöja full af härliga syner i alla veck kring en varm, lycklig liten flicka, som inte kunde somna, utan låg och tittade ut i natten med stora, strålände ögon. Hela hennes varelse var fylld af en ljuf oro, och hennes tankar, trötta af dagens all spänning, flackade från det ena till det andra.
 Visst hade hon pröfvat sig själf. Tänk, om han visste, att hon känt så för en annan, som hon gjort. Åh, hvad det skulle bli förskräckligt att tala om! Men detta var kärlek! Aldrig hade hon trott, att kärlek var så, så —, hon letade efter ordet, — så vaken och solljus, sade hon för sig själf. Aldrig hade hon trott det var så roligt att tänka på handdukar och lakan och monogram.
 Och hennes mammas matta ögon hade gråtit af glädje i stället för sorg, och hennes fars vinnna och sjuka ansikte hade sett lyckligt ut, när han strök hennes hår till godnatt. Han såg ut, som han tänkt, att han nu lugn kunde sluta sina dar. Det hade blåst liksom friska vindar in i det gamla dystra hemmet, det var ljus och lugnt nu i de fattiga, mörka vråna.
 Och ute hade det blåst upp till en stormande natt. Våren brusade in öfver staden, och det ljumma regnet, som öste ner, smälte den smutsiga snön i parker och bortgömda gator, och stundom sopades molnen undan af vinden, som tjöt, och fullmånen lyste klar öfver den våta och sofvande staden.

Innehållsförteckning:

Drottning Luise af Danmark. (Med porträtt). — Soliga dar, som flyktat, farväl!... Af Anna Knutson. — »Inskorderingar»: en inbjudning till tankebyte i ett viktigt kapitel. — En sjuttioåring. (Med porträtt af Betty Lidell, i. Roman.) — Introduktion; skiss för Idun af Elisabeth Kuylenstierna. — Sällskapsspelet »Hushallsplanen»: af M. K. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Gömdt i snö kommer upp i tö; skiss för Idun af Ari. (Forts. o. slut). — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charadlogogryf.

Herr Plomgrens mitt första och andra
 Har fått en mitt första och fjärde —
 Mitt fjärde ej må henne klandra —
 Mitt tredje hon vill. Och den värde
 Mitt andra och tredje får följa
 Den hulda på gungande bölja.
 Helt visst till mitt tredje och första
 han gjorde't!
 Men nu just ha Plomgrens mitt hela
 på bordet.
 Figurligt, mitt herrskap, ni bjudes
 att taga
 Utaf deras mat och den stufva och
 laga.
 Och om så hopkokningen riktigt är
 gjord,
 Då kommer det fram en hel massa
 små ord.
 Ett mynt, ett mått,
 En vagn, som blott
 I forna dar
 Man använt har.
 På stolar nu
 Finns saken ju.
 En hedersman,
 En båt som han
 Med möda hann.
 Hvert se'n han gick.
 Hvad oxen fick
 På halsen sin.
 En färg så fin.

Sju kvinnonamn.
 I Wolgas fann
 Mång flod månd gå,
 Sök finna två.
 En gud så stor.
 En stor mans bror.
 Två land, tre djur,
 Och hvad natur
 Samt mamma är.
 Hvad hvar man här
 Vill gärna bli.
 Dess motsats. Ni
 Nog också får
 En vind så svår.
 Åsynja och kroppsdel. Mång' ord
 än ni fann,
 Men säg blott till sist hvad ej mera
 ni kan. Ghittel.
Anagram.
 Första ordet.
 För brottslingen en »buse» blott,
 Som framför allt han måste frukta,
 Som också uti uppdrag fått
 Att honom och konsorter tukta.
 Andra ordet.
 Ett namn, som ganska vackert klin-
 gar
 Och för en kvinna afsedt är. —
 Om fantasin du nu ger vingar,
 Du kanske namnet spårar här.
 Tredje ordet.
 Bland sådant som gör verklig nytta
 Diverse finns att välja på. —
 Dock — detta har man i en bytta —
 Det passar också i en så.
 Fjärde ordet.
 Hvad mången stackare har blifvit —
 Tyvärr det händer än i dag;
 Men mången, som man så beskrifvit,
 Ej sämre är än du och jag.

Femte ordet.
 I Euclides Elementa
 Du finner det med lätt besvär. —
 Dock skall du likväl icke vänta
 Att se det utan sällskap där.
 Sjätte ordet.
 Af järn och koppar kan det vara,
 Men äfven utaf trä ibland. —
 Bäst nu på min »belysning» spara.
 Sök litet själf på egen hand!
 Sjunde ordet.
 Ett namn, som i musik och sång
 Helt visst har mycken ära vunnit,
 Och som du kanske någon gång
 Ut'på ett titelblad har funnit.
Moster Lisa.
Sexkantgåta.

 Orden beteckna:
 1—2) Hvad kroppen ibland kan
 vara, 2—1) hvad en ung flicka ofta
 kallas, 2—3) verb, 3—2) kärll, 3—4)
 finnes på taket, 4—3) kärll, 4—5)
 djur, 5—4) skadligt för hälsan, 5—6)
 symbol af arbete, 6—5) djur, 6—1)
 vid trängsel behöfligt, 1—6) djur.
Moster Lisa.

Fyrkantgåta.

9	10	3	8	11
10	1	6	3	2
3	6	4	7	7
8	3	7	7	1
11	2	7	1	5

 Nu ordna alla bokstäfverna så,
 Att samma ord man läsa må
 Ofvanfrån och vänsterfrån, rad efter
 rad.
 Om jag skulle beskrifva
 Hvad orden böra angifva.
 Först ha vi då en värdighet
 I saga som i verklighet.
 Så en term i matematiken hemma.
 En diktart. Ett namn, dock icke
 Emma.
 Och hvad mer?
 Jo, jag ser,
 Ö, som ligger nära till en Målarstad.
 b—g.
Lösningar.
 Logogryfen: Palindrom: Rom, limpa, lod,
 rim, plira, dam, mord, Linda, Lita, Ida,
 Dina, Rina, Malin, Mina, Adi, lip, lam, ni,
 om, pil, ropa, arm, pard, Amor, rida, Ola,
 arom, lim, nio, mil, moral, mod, ord,
 ond, il.
 Charaden: Skorsten.
 Aritmogryfen: Gyllenberg—Stagnelius: 1)
 granris, 2) yxskäft, 3) litania, 4) linning,
 5) Egypten, 6) nekande, 7) barnbal, 8)
 Odensvi, 9) Rantzau, 10) gurksås.
 Kombinationsgåtan: Gertrud, Ottilia, Ju-
 liana.
 Ordgåtan: Fram öfver polarhavet—
 Fridtjof Nansen: 1) flod, 2) Rio, 3) Alarik,
 4) mast, 5) öbo, 6) far, 7) vif, 8) Ester, 9)
 Tivolit, 10) punn, 11) omelett, 12) lakej, 13)
 Arno, 14) räff, 15) Hindostan, 16) Arboga,
 17) fasan, 18) vass, 19) Elbe, 20) tenn.
 Rebusen: En ofullständig beskrifning.